

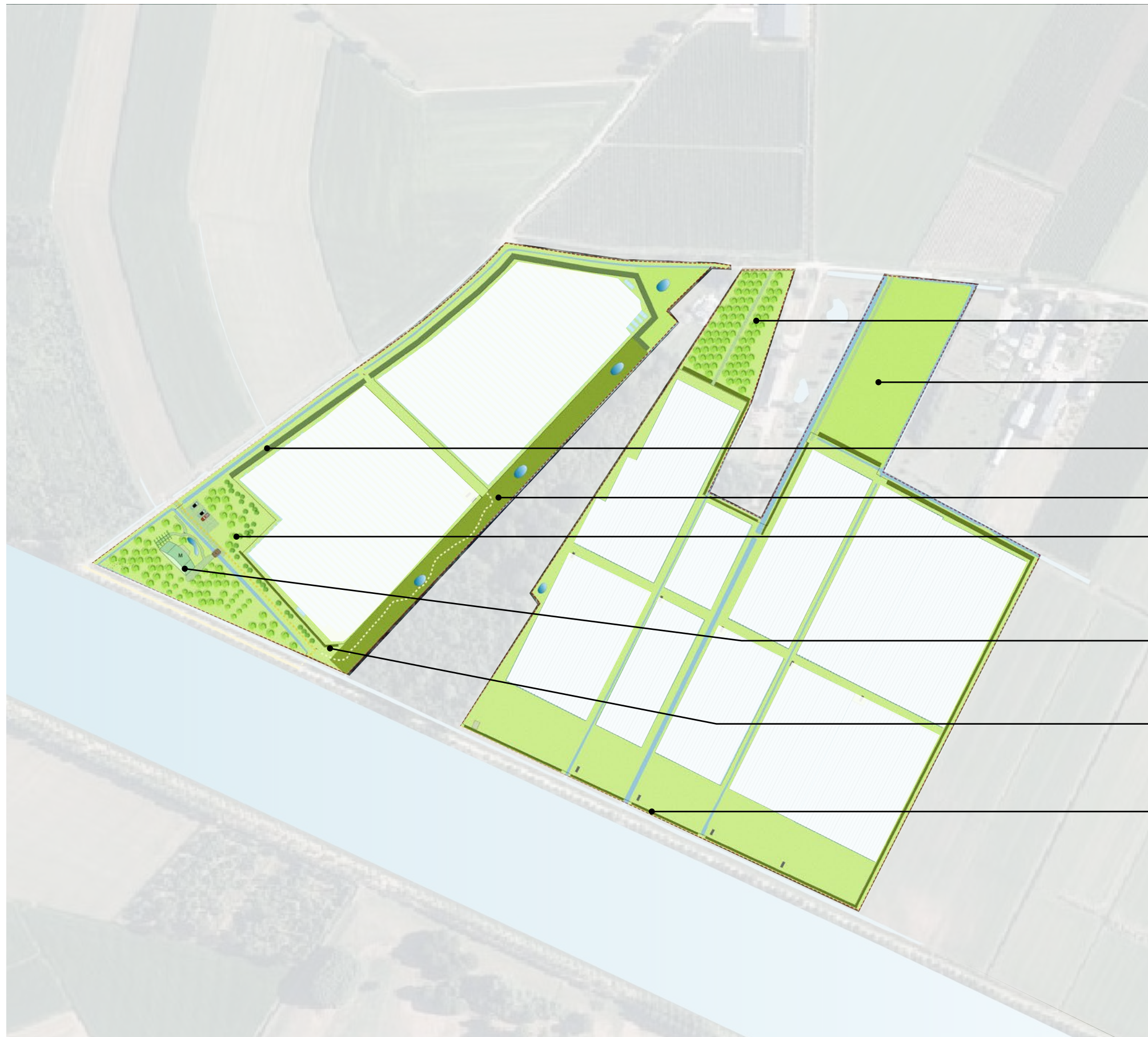

Zonnepark Wijkersloot

Bepantings- en beheerplan - variant 13,1 ha.

BEPLANTINGS- EN BEHEERPLAN

Nieuw aan te planten onderdelen

Fruitboomgaard

Kruiden- en faunarijk grasland

Houtsingel (3 meter hoog)

Struweel / Ruigteveld (0,5-2 meter hoog)

Pluktuin met fruitbomen, picknick plekken
en parkeerplaatsen voor auto's
(incl. oplaadmogelijkheden voor auto en fietsen)

Smaakmuseum binnen bestaande fruitboomgaard
met honderden verschillende soorten fruitbomen

Rand met kruiden- en faunarijk gras

Sleedoornhaag en andere inheemse soorten
(1,6 meter hoog, 2 meter breed)
Aan de noordzijde is deze haag 4 meter breed,
zie hiervoor het inrichtingsplan.

PLUKTUIN EN SMAAKMUSEUM

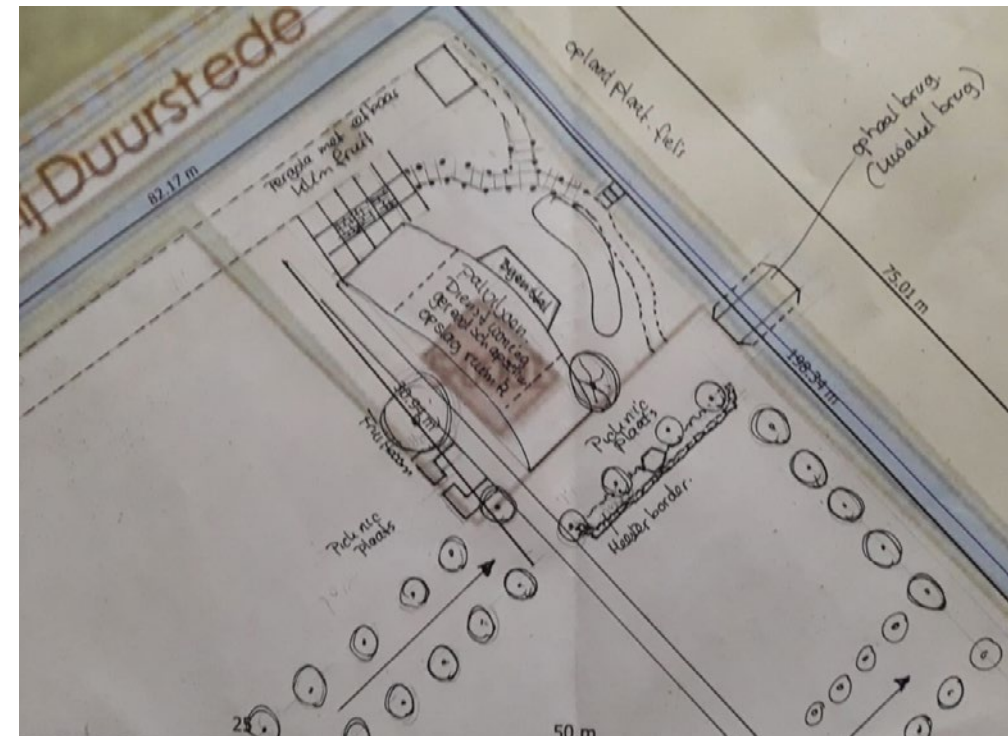
Gezond en verantwoord eten en lokale voedsel productiesystemen winnen snel aan belang. Aan de rand van het zonnepark Wijkersloot komt langs de Hoeksedijk een openbaar toegankelijke pluktuin. Deze tuin wordt verbonden met de bestaande boomgaard aan de zuidkant van het plangebied, welke in eigendom is van de heer Den Hollander. Binnen de pluktuin worden gewassen geplant, die beperkt, dan wel geen teeltverzorging nodig hebben, maar wel voedsel opleveren. Denk hierbij aan kruiden en struiken zoals blauwe bessen, bosbessen, bramen, nootachtigen en fruitbomen zoals appel, pruim en peer.

De heer Den Hollander is een deskundige op dit gebied en hij wordt bij de verdere inrichting van de pluktuin en nieuwe fruitbomen betrokken voor het bepalen van de mogelijkheden, de juiste beplanting en het beheer en organiseren van de voedselproductie. Binnen de pluktuin komt een informatiebord over het zon- en natuurpark en picknickbanken.

De bestaande fruitboomgaard welke is gelegen op het driehoekige perceel aan de zuidkant van het plangebied gaat in onze visie integraal aansluiten op het zonnepark.

Op de plek van de bestaande gereedschapsschuur heeft de heer Den Hollander de wens voor het realiseren van een nieuw paviljoen. Dit zelfvoorzienende gebouw met beheerderswoning van ca. 20x7 meter krijgt ruimte voor een kleinschalige theeschenkerij. Er wordt gedacht aan de realisatie van een 'aardewoning' die landschappelijk opgaat in de omgeving. Bij het paviljoen zijn er mogelijkheden voor in de zomer te picknicken aan lange tafels met lokale streekproducten. Het paviljoen voor een bijzonder streekeigen smaakmuseum wat informatie geeft over de honderden verschillende fruitrassen die hier reeds zijn geplant.

De planologische aanpassingen die noodzakelijk zijn voor de realisatie van het smaakmuseum volgen een separaat traject.

BEPLANTINGS- EN BEHEERPLAN

Houtsingel

Richtlijnen aanleg

De houtsingel bestaat uit een opgaande begroeiing van inheemse struiken. Er wordt uitgegaan van de aanplant van nieuwe beplanting binnen een wildverband waarbij per vijf stuks van dezelfde soort per twee vierkante meter aanplant is. Door deze menging ontstaat er een compacte en dichte houtsingel. Hiermee ontstaat er een rustiger beeld binnen de beplanting en wordt de kans kleiner dat enkele soorten de overhand krijgen wat afbreuk zou doen aan het gevarieerde aanzicht van de houtsingel. Er dient te worden uitgegaan van het toepassen van beplanting uit de volgende soorten:

Struiken:

Lijsterbes, hazelaar, hulst, sleedoorn, vuilboom, bergvlier, boswilg, gelderse roos, wegedoorn, kardinaalsmust, kornoelje en hondsroos.

Voor de houtsingel worden ook enkele bomen; de fladderiep (*Ulmus laevis*) en de els (*Alnus*) in het beplantingsplan opgenomen. Deze inheemse boomsoorten (ca. 7) zijn niet te hoog, maar vormen wel mooie landschappelijke elementen. Deze aanplanting zal parallel aan de Wijkersloot en voor een korter stuk ook langs de Hoeksedijk plaatsvinden nabij de kruising van de Hoeksedijk en de Wijkersloot. Deze beplanting wordt gerealiseerd over een lengte van circa 50 meter. De locatie voor de aanplanting houdt verband met de afstand tot onze burens en het optimale gebruik (opwekkingsmogelijkheden) van het zonnepark. Indien de burens akkoord gaan, kan er aan de Wijkersloot richting het oosten nog meer aanplanting gerealiseerd worden.

Sleedoornhaag

Richtlijnen aanleg

Heggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Waar in natte delen van Nederland sloten als eigendoms- of perceelscheiding dienden, werden in drogere delen veelal heggen gebruikt. De doornige meidoorn kon daarnaast ook nog een veekerende functie hebben. Door het regelmatig knippen kan de haag een strak en recht uiterlijk krijgen. De haag is ook van belang als leefgebied en migratieroute en bieden daarnaast schuilmogelijkheden voor de fauna in het cultuurlandschap. Zo biedt de komst van de haag o.a. vluchtgelegenheid voor o.a. de patrijs

Voor de realisatie moet op de plek van de haag een langgerekt gat worden gegraven. Uitgaande van de aanleg van een 2 meter brede meidoornhaag in het plangebied van een minimale maat 80/100cm (3-jarige haagplanten), is het advies te planten in vier (zigzag) rijen naast elkaar. Per rij uitgaande van 4 planten per meter, komt dat neer op 16 planten per meter over de breedte van de haag.

Na het planten van de sleedoorn dient men de grond goed aan te drukken. Vervolgens de grond inspoelen met water en de grond goed aandrukken. Daarna de grond vlak maken en organische korrelmeststof strooien.

Algemene richtlijnen voor beheer

- Het eerste jaar de houtsingel vrij maaien van ruigtekruiden zodat struiken genoeg groeiruimte hebben. Wanneer grote gaten ontstaan door uitval, deze opvullen met de hierboven beschreven struiksoorten (inboet).
- De houtsingel wordt periodiek gedund en overhangende takken kunnen het gehele jaar worden gesnoeid. Hierbij wel rekening gehouden dat er een dichte vegetatie behouden blijft waarmee er een afscherming is van het zicht op het zonnepark.
- Snoeihout mag op stapels of rillen in de houtsingel verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt.
- Er mag geen snoeihout verbrand worden in of in de directe omgeving van de houtsingel. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in de houtsingel.
- Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in de houtsingel gebruikt worden. Ongewenste houtsoorten (Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier) worden met elektrische kettingzaag onder bij wortels verwijderd en doormiddel van inzagingen wordt teruggroei voorkomen.
- De houtsingel mag niet betreden en/of beschadigd worden door vee. Indien de houtsingel is uitgerasterd moet het raster op een zodanige afstand staan dat vraat aan stammen wordt voorkomen;
- Slootmaaisel of bagger mag niet verwerkt worden in het element;
- Dunningswerkzaamheden worden alleen verricht in de periode tussen 1 oktober en 15 maart.

Algemene richtlijnen voor beheer

- Bij een volgroeide haag (tot 1,6 meter hoog in het plangebied), 1 maal per jaar nieuwe twijgen wegnippen zodat de oude vorm van het jaar ervoor weer terugkomt.
- Snoeiwerkzaamheden aan de haag half mei (als de kans op nachtvorst voorbij is) en voor 21 juni (de langste dag). De haag krijgt dan weer een nieuwe groei-impuls. Het is beter pas te snoeien in juni, zodat de bloesem van de meidoorns in de maand mei nog van nut is voor insecten.
- Het snoeimateriaal mag blijven liggen voor zover dat de haag of de ondergroei niet schaadt. Er mag geen snoeihout verbrand worden in of in de directe omgeving van de haag.
- Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen in de houtsingel gebruikt worden. Ongewenste houtsoorten (Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier) worden met elektrische kettingzaag onder bij wortels verwijderd en doormiddel van inzagingen wordt teruggroei voorkomen.
- De haag mag niet betreden en/of beschadigd worden door vee. Indien de haag is uitgerasterd moet het raster op een zodanige afstand staan dat vraat aan stammen wordt voorkomen.
- Gefaseerd dunnen, dus steeds maar een deel dunnen, bijvoorbeeld voor- en achterzijde vanwege gewenste dichtheid.
- Alleen waarbij het echt noodzakelijk is maximaal 1x per jaar snoeien. Er wordt uitsluitend na het broedseizoen gesnoeid.

Nadere afstemming soortenbepaling

In de verdere uitwerking van het beplantingsplan zal voor de exacte soortenbepaling voor de houtsingel, sleedoornhaag en hoogstam fruitbomen in overleg worden gegaan met de heer W. Den Hollander (initiatiefnemer smaakmuseum), de heer W. Jaaltink (landschapscoördinator) en de heer H. Olthof, mevrouw S. Fris (VNMW-Groenberaad). Het plaatsen van de uitkijkposten voor de steenuilen gaat in overleg met dhr W. van Impelen. In ieder geval worden deze uitkijkposten niet vlak bij wegen geplaatst.

- Voor de haag aan de westzijde van het bos, wordt er gestreefd naar een struweelrij in plaats van een haag. Dit biedt betere kansen voor o.a. de Sleedoornpage (*Thecla betulae*).

BEPLANTINGS- EN BEHEERPLAN

Kruiden- en faunairijk grasland

Richtlijnen aanleg

Het streefbeeld gaat bestaan uit kruiden- en bloemrijke graslanden. Een structuurrijke vegetatie met verschillende kruiden en bloemen wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door een variatie in structuur (ruigte, hogere en lagere vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing, die rijk is aan kleine fauna. Het beheertype kruiden- en faunairijk grasland kan voorkomen op diverse bodems en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Het graslandtype is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. Gradiënt- en binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen. Gericht maaibeheer zorgt op den duur voor het ontstaan van het gewenste eindbeeld.

Voor de realisatie van het gewenste eindbeeld dient er een aantal maatregelen genomen te worden die hieronder kort uiteen zijn gezet. Het verwijderen van de bestaande grasstrook kan door doodspuiten van de grasmatten. Zodra de grond voldoende droog is, wordt de zode gefreesd. Kort hierna het perceel cultivatoren om wat meer lucht in de grond te krijgen. Door er met een rotoeg overheen te gaan, wordt de grond weer fijn en vlak gemaakt. Hiermee komt er een "vals" zaaibed, een zaaibed waar onkruiden kunnen kiemen en opkomen. Medio mei het perceel inzaaien en rotoeren, hiermee wordt het gekiemde onkruid opgeruimd en kan er schoon worden gestart met het inzaaien van een nader te bepalen inheems bloemenmengsel.

Door niet te vroeg te zaaien wordt door de warme grond een te snelle ontkieming voorkomen en valt de nieuwe vegetatie niet ten prooi aan smelten en ritnaalden. Na het zaaien het zaad aandrukken door te rollen.

Algemene richtlijnen voor beheer

- Zowel het struweel ten westen van het bos, de fruitboomgaard en het kruiden- en faunairijk grasland wordt gemaaid. Hier vindt geen begrazing met schapen of ander vee plaats. Het maaisel / hooi blijft enkele dagen op de kavels liggen, zodat zaden op de bodem kunnen vallen.
- Tussen de zonnepanelen aan de westzijde van het zonnepark vindt wel (permanente) begrazing door schapen plaats. Hiermee voldoen we aan de maatregel die ten gunste van de steenuil is ("creëren van kortgrazige percelen", bron: Natuurtoets Bureau Waardenburg dd 30 januari 2020). Zo ontstaat er langs het struweel een goede afwisseling tussen korter en langer gras waar de steenuil baat bij heeft.
- Maaibeheer: 2x per jaar waarvan de 1ste keer ten vroegste begin juli in verband met jonge dieren en bloei. De meeste graslandsoorten hebben dan gebloeid en hebben hun zaden verspreid. Het maaisel wordt afgevoerd.
- Voor exoten geldt een actief maaibeleid voor alle periodes. Er dient jaarlijks een controle te zijn op ongewenste kruiden en deze dienen bij aanwezigheid te worden verwijderd.
- Het verschralen door maaien en afvoeren van maaisel is een langzame manier van verschralen die pas na enkele jaren vrucht zal afwerpen. In de beheerfase is het van belang om geen bemesting toe

te passen. Kunstmatige bemesting met drijfmest en/of kunstmest dient hierbij ook niet plaats te vinden.

- Schapen worden ingezet voor een natuurlijk begrazingsbeheer van het kruiden- en faunairijk grasland.

Struweel / Ruigteveld

Richtlijnen aanleg

Dit betreft de zone aan de westkant van het bestaande bos. Tot dit beheertype behoren de over grote oppervlakte voorkomende ruigtevelden met dominantie of in mozaiek voorkomende ruigtevegetaties, die meestal ontstaan zijn na grootschalige ingrepen, zoals na drooglegging of plotselinge sterke extensievering na een intensief grasland- of akkerbeheer. De successie naar bos kan in deze ruigten lang achterwege blijven. Vaak is er plaatselijk vlier of wilg aanwezig als verspreide struiken of struweel. Deze kunnen echter weer afsterven en weer in ruigte overgaan. Deels kunnen ook meer grazige plekken voorkomen, zeker bij begrazing. In de droge ruigte kan ook riet domineren.

Ruigtevelden kunnen rijk zijn aan insecten en bij een begrazingsbeheer soms ook ruimte bieden aan veel kruiden. Het beheertype ruigteveld is met name van belang voor een aantal vogelsoorten zoals blauwborst, sprinkhaanzanger en soms velduil.

Het beheertype ruigteveld omvat grootschalige droge ruigten met plaatselijk struweel. Kleinschalig voorkomende ruigte in afwisseling met andere beheertypen, zoals Moeras, bostypen en graslandtypen worden als onderdeel van deze beheertypen gerekend.

Algemene richtlijnen voor beheer

- Het ruigteveld wordt periodiek gedund om beplanting niet hoger te laten groeien dan 2 meter hoog. Hierbij wel rekening gehouden dat er een dichte vegetatie behouden blijft waarmee er een afscherming is van het zicht op het zonnepark.
- Snoeihout mag op stapels of rillen in het ruigteveld verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt.
- Er mag geen snoeihout verbrand worden in of in de directe omgeving van het ruigteveld. Als snoeihout versnipperd wordt mogen de snippers niet verwerkt worden in de houtsingel.
- Er mogen geen gewasbeschermingsmiddelen, behalve bij bestrijding van ongewenste houtsoorten (Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Robinia en Ratelpopulier) middels een stobbenbehandeling, en meststoffen in het ruigteveld gebruikt worden.
- Het ruigteveld mag niet betreden en/of beschadigd worden door vee.
- Dunningswerkzaamheden worden alleen verricht in de periode tussen 1 oktober en 15 maart. Die dient gefasseerd plaats te vinden zodat ieder stuk 1x per 3 jaar gemaaid en/of gedund wordt. In beginfase moet hier waarschijnlijk met een hogere frequentie gemaaid worden.
- Maaibeheer: 2x per jaar waarvan de 1e keer ten vroegste begin juli in verband met jonge dieren en bloei.

BEPLANTINGS- EN BEHEERPLAN

Hoogstam fruitbomen

Richtlijnen aanleg

De hoogstam fruitboomgaard bestaat uit verschillende hoogstam fruitbomen die verspreid staan binnen bloemrijk natuurlijk gras. De verzameling van fruitbomen hebben een stam van minimaal 1,50 meter hoog. De ondergrond bestaat uit bloemrijk natuurlijk gras.

De bomen zijn in een cluster geplant en zijn duidelijk afgescheiden van de omgeving.

Algemene richtlijnen voor beheer

De hoogstamfruitbomen worden periodiek gesnoeid en bij beweiding moet beschadiging van de bomen door vee voorkomen worden. Indien het appel of peer betreft wordt de boom tenminste éénmaal per 2 jaar gesnoeid. Andere soorten enkel vormsnoei indien nodig.

De grasvegetatie wordt jaarlijks gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd of de grasvegetatie wordt beweid.

Bron foto hoogstambrigade-krommerijnstreek.nl

Waterpoel

Richtlijnen aanleg

Door het aanleggen van poelen kan een gebied voor amfibieën geschikt worden. Poelen zijn niet alleen belangrijk als voortplantingswater voor amfibieën. Poelen brengen variatie in een terrein. Meer variatie betekent altijd meer planten- en diersoorten. Poelen kunnen dienen als groeiplaats voor water- en moerasplanten, als leefgebied voor insecten en andere ongewervelden, als drinkplaats voor vogels en zoogdieren. Niet alleen de poel zelf maar ook het talud boven de waterlijn kan bij uitstek geschikt zijn voor bepaalde organismen. Denk aan warmteminnende insecten die hun nesten kunnen maken in de zonnige noordoever

Algemene richtlijnen voor beheer

- Werkzaamheden aan bestaande poelen worden bij voorkeur tussen half augustus en half oktober uitgevoerd. Er zijn dan nauwelijks amfibieën in het water aanwezig.

- De zuidzijde (bezonning) van de waterpoelen wordt jaarlijks gemaaid anders groeien de randen van de poelen dicht. Verder worden de poelen met de juiste intervallen opgeschoond. Dit opschonen van de poelen gebeurt met een frequentie van 1x per 5 à 6 jaar. Bij het opschonen van de poelen wordt een deel van de watervegetatie behouden.

- Tot het onderhoud van poelen behoort ook het verwijderen van de bezinksellaag (modder). Dit is nodig wanneer de diepte van de poel zodanig is afgenomen dat deze tijdens de zomermaanden dreigt droog te vallen. Ook komt het voor dat te grote hoeveelheden rottend blad de waterkwaliteit nadelig beïnvloedt.

- Het verdient de voorkeur (zeker bij geïsoleerde poelen) niet de hele poel van vegetatie en sliblaag te ontdoen. Het is beter bij de schoningswerkzaamheden naar één kant toe te werken. De poel wordt dan als het ware over een kleine afstand verplaatst. Bij een volgende onderhoudsbeurt kan deze verplaatsing teniet worden gedaan.

- Verplaatsingen in de richting oost-west genieten de voorkeur. Er blijft dan steeds een deel van de noordelijke oever ongeschonden. Amfibieën zetten hun eieren bij voorkeur af tussen planten. De noordelijke oever is de warmste oever en heeft daarom de voorkeur omdat de eieren zich er sneller ontwikkelen.

- Het schonen van een poel kan handmatig of met een mobiele kraan met maaikorf. Voor het baggeren wordt vaak een mobiele kraan met dichte bak gebruikt.

- Tot het reguliere onderhoud van poelen kan ook het verwijderen van houtopslag op de oevers behoren, om te sterke beschaduwning te voorkomen. Ook hierbij heeft het de voorkeur om niet alle opslag in een keer te verwijderen. Men mag namelijk niet over het hoofd zien dat deze houtopslag ook schuilgelegenheid en beschutting biedt, aan amfibieën en andere diersoorten (*bron: Ravon.nl*).

COLOFON

Colofon

Dit rapport bevat een landschappelijk beheerplan voor Zonnepark Wijkersloot en is vervaardigd door:

Herculesplein 207 B - unit 7
3584 AA Utrecht
E: info@b4o.nl
I: www.b4o.nl

Opdrachtgever:

Zonnepark Wijkersloot B.V.
Hoeksedijk 2
3961ME
Wijk bij Duurstede

Contactpersoon: Dhr. Brendan Williams

Datum: 28 juli 2020

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande toestemming van B4o Landschapsarchitectuur + Stedenbouw + Recreatieontwikkeling.